

8.9.2025

Etelä-Karjalan hyvinvointialueen lisärahoituksen valmisteluryhmä 5/2025

Aika	keskiviikko 27.8.2025 klo 14–17
Paikka	Valtioneuvosto, Meritullinkatu 8 Helsinki, kh C565 Credit Teams-etäyhteys
Läsnä	Noora Heinonen, finanssineuvos, yksikön päällikkö, VM puheenjohtaja Merja Salmi, lainsäädäntöneuvos, VM varapuheenjohtaja Krista Björkroth, erityisasiantuntija, STM klo 15.51 alkaen Jutta Kastinen, lakimies, STM Mikko Meuronen, neuvotteleva virkamies, STM Tuomas Pylkkänen, pelastusylitarkastaja, SM Virpi Vuorinen, aluetalouden päällikkö, VM Antti Väisänen, johtava erityisasiantuntija, VM Juri Matinheikki, johtava erityisasiantuntija, VM Timo Ukkola, erityisasiantuntija, VM Sally Leskinen, hyvinvointialuejohtaja, Etelä-Karjalan hyvinvointialue Liisa Mänttari, talousjohtaja, Etelä-Karjalan hyvinvointialue Kaisa Heino, hallinto- ja strategiajohtaja, Etelä-Karjalan hyvinvointialue Juuso Tamminen, vaikuttavuus- ja tietojohdaja, Etelä-Karjalan hyvinvointialue Taru Syrjänen, arviointipäällikkö, THL Satu Karppanen, sosiaalineuvos, STM Kaarina Tuokko, erityisasiantuntija, STM Jaana Heinonen, erityisasiantuntija, STM Aaro Hyttinen, asiantuntija, STM Mari Kinnunen, erityisasiantuntija, STM Erkki Papunen, hallitusneuvos, STM Anne-Maarit Paunonen, vammaispalvelujohtaja, Etelä-Karjalan hyvinvointialue Irina Snellman, toimintakyky- ja hoivapalvelujen johtaja, Etelä-Karjalan hyvinvointialue Ursula Viro, aikuisten monialaisten palveluiden johtaja, Etelä-Karjalan hyvinvointialue

Käsitellyt asiat

1. Kokouksen avaus ja esittäytymiset

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 14. Hyväksyttiin kokouksen asialista siten täsmennettynä, että THL:n asiantuntijan puheenvuoron jälkeen STM selosti omia havaintojaan käsiteltävinä olevista teemoista. THL:n ja STM:n puheenvuorojen jälkeen läpikäytiin alueen vastaukset etukäteen toimitettuihin kysymyksiin.

Todettiin, että kokoukset tallennetaan ja kokoustallenteet on tarkoitettu yksinomaan valmisteluryhmän käyttöön.

2. Edellisten 15.8.2025 ja 22.8.2025 kokousten muistioiden hyväksyminen

Hyväksyttiin 15.8.2025 pidetyn kokouksen kokousmuistio. Kokouksen 22.8.2025 muistion hyväksyminen siirrettiin käsiteltäväksi valmisteluryhmän seuraavaan kokoukseen.

3. Tietoja ja havaintoja Etelä-Karjalan hyvinvointialueen työikäisten sosiaalipalveluista, vammaisten henkilöiden ja ikäihmisten palveluista (yhteenveto asialistan 3 ja 4 kohdista)

THL:n asiantuntija selosti Etelä-Karjalan hyvinvointialueen aikuisten sosiaalipalveluiden, ikääntyneiden palveluiden ja vammaispalveluiden järjestämisen tilannetta. THL:n arvion mukaan hyvinvointialue on suoriutunut näiden palvelujen järjestämisessä hyvin, eikä merkkejä palveluiden vaarantumisesta ollut käytettävissä olleiden tietojen perusteella nähtävissä. Toimeentulotukihakemuksien käsittelyssä alue on maan paras, sillä 99,5 prosenttia hakemuksista oli käsitelty määräajassa keväällä 2025. Vammaispalveluissa nk. kevyiden palvelujen osuus on suuri ja palvelut järjestetään palvelutarvetta vastaavasti. Ikääntyneiden palvelut vastaavat palvelutarvetta, mutta yhteisöllisen asumisen ja perhehoidon osuus palveluista on pieni.

STM selosti havaintoja hyvinvointialueen iäkkäiden, vammaisten ja aikuissosiaalityön palveluista, jotka muodostavat noin 35 prosenttia hyvinvointialueen kaikista nettokäyttökustannuksista. Hyvinvointialueen iäkkäiden palveluiden väestöön suhteutetut kustannukset ovat alle Manner-Suomen keskiarvon ja kustannuskasvu on ollut maltillista. Iäkkäiden palveluiden kokonaispeittävyys on jonkin verran keskimääräistä korkeampi painottuen kotona asumista tukeviin palveluihin. Vammaispalveluiden väestöön suhteutettujen kustannusten kasvu on ollut kiihtyvää ja taso on vuonna 2024 ylittänyt Manner-Suomen keskiarvon. Vammaisten henkilöiden asumispalvelujen palvelurakenne on keskimääräistä raskaampi ja tämän keventämiseen ohjataan. Työikäisten sosiaalipalveluiden väestöön suhteutettujen kustannusten kasvu on vuosina 2023–2024 ollut nopeahkoa ja taso on ylittänyt Manner-Suomen keskiarvon. Palvelujen kokonaispeittävyys on jonkin verran keskimääräistä korkeampi painottuen kotona asumista tukeviin palveluihin. Aluetta ohjattiin palveluverkon osalta yhteisöllisen asumisen lisäämiseen ja ympärivuorokautisen palveluasumisen yksikkökoon kasvattamiseen.

Puheenjohtajan kysymykseen miksi ikääntyneiden palvelut laskivat vuodesta 2020 vuoteen 2021, todettiin, että perusteena saattavat olla tilastolliset muutokset, esimerkiksi siirtyminen Aura-palveluluokitukseen. Ikääntyneiden palveluiden kustannusten kasvua vuodesta 2021 vuoteen 2023 perusteltiin mm. ostopalveluiden hintojen nousulla ja kustannusrakenteen raskaudella.

Hyvinvointialue selosti ennakkoon toimitettuihin kysymyksiin valmisteltuja vastauksia. Työikäisten sosiaalipalveluista hyvinvointialue toi esiin, että toimeentulon lakisääteinen käsittelyaika on parantunut. Nykyiset henkilöstöresurssit eivät kuitenkaan vastaa kasvaneeseen palvelutarpeeseen. Lisärahoitus on alueen mukaan välttämätöntä, jotta toimeentulon käsittelyajat voidaan turvata, kasvaneeseen palvelutarpeeseen voidaan vastata, työnjakopilotin tulokset voidaan juurruttaa osaksi pysyvää toimintaa sekä palvelujen vaikuttavuus ja lainsäädännön mukainen toteutuminen voidaan varmistaa.

Puheenjohtajan kysymykseen siitä, onko välttämättömyysperusteissa kyse skenaario 3 mukaisista tavoitteista vai tilanteesta, jossa tavoitellaan talouden tasapainoa, hyvinvointialue totesi, että kyse on nykyisestä tilanteesta. Nykyinen rahoitus ei esimerkiksi riitä 31.8.2025 asti palkattujen henkilöiden työsuhteiden jatkamiseen. Alue katsoi, että jos alueen pitäisi tehdä uusia sopeutustoimia, alue ei pystyisi turvaamaan lakisääteisiä palveluja.

Hyvinvointialueen toimittamien vastausten mukaan mielenterveys- ja riippuvuuspalveluiden sairaalapalveluiden ostojen sopeutustoimia on haastava toteuttaa käytännössä, minkä vuoksi ylitys joudutaan kompensoimaan muista eristä. Puheenjohtajan kysymykseen mistä eristä alueen on tarkoitus kompensoida ylityksiä, hyvinvointialue totesi, että tarkoitus on kompensoida kaikista muista mahdollisista eristä, esimerkiksi henkilöstön liikkuvuudesta.

Ikääntyneiden palveluista hyvinvointialue totesi, että ikääntyneiden palveluissa hakemusten käsittelyaika on parantunut. Ikääntyneiden palveluissa lakisääteinen aikaraja ylitetään ympärivuorokautisen palveluasumisen prosessissa. Alueen kannalta riskejä ovat ikääntyneiden määrän ja palvelutarpeen kasvu sekä henkilötövuosiin kohdistuvat säästöt. Henkilöstömitoituksen muutos vuoden 2025 alussa aiheutti ikääntyneiden asumispalveluille taloushaasteita, koska mitoitustukemaa ei heti tammikuun alusta pudotettu 0,6:een. Ikääntyneiden ympärivuorokautisessa palveluasumisessa omana tuotantona järjestetään 60 prosenttia paikoista ja ostopalveluina 40 prosenttia. Ikääntyneiden yhteisöllisestä asumista omaa tuotantoa on 81 prosenttia kokonaistuotannosta. Ikääntyneiden palveluiden sopeutustoimien ja henkilöstömitoituksen suhdetta koskevaan kysymykseen alue totesi, että henkilöstöbudjetti on ylittynyt 2,4 milj. eurolla. Ylitystä on kompensoitu eri toimilla, mm. henkilöstön liikkuvuudella. Vuoden 2025 osalta henkilöstövähennykset on toteutettu. Sopeutuksia pyritään lisäämään mm. toimintamalleja kehittämällä.

Ylen¹ tietojen mukaan alueen henkilöstömitoitus ikääntyneiden palveluissa on vuonna 2025 ollut korkeammalla tasolla kuin lainsäädäntö edellyttää. Alue on kuitenkin perustellut vuoden 2025 lisärahoitustarvetta mm. henkilöstöresursseille. Alue totesi palkkalistoilla työskentelevän 5 300 työntekijää ja 200 esihenkilöä. Skenaario 3 toteutuminen edellyttää onnistumista kaikissa toimissa aikataulun mukaisesti.

---

¹ Yle-uutinen 18.7.2025: ["Hyvinvointialue huomasi, että sillä on hurja määrä "ylimääräisiä" hoitajia ja päätti vähentää väkeä – professori kauhistui"](https://yle.fi/a/74-20173112) <<https://yle.fi/a/74-20173112>>.

Jos jonkin toimen toteutuminen myöhästyy tai ei toteudu, korvaavia toimia on löydettävä muualta. Vuodelle 2025 on löydetty korvaavia toimenpiteitä.

Puheenjohtaja esitti alueelle seuraavat neljä kysymystä, joihin aluetta pyydetään vastaamaan kirjallisesti:

- 1) Mitä ovat kuluvalle vuodelle suunnitellut toimet pitkäaikaishoidon palvelurakenteen keventämiseksi, miten ne ovat toteutuneet ja toteutumassa?
- 2) Millaisia kehittämistoimia toimeenpannaan käsiteltyjen palvelujen kokonaisuudessa, mikä on näiden laajuus?
- 3) Millaisia ovat kotihoidon lääkäriresurssin ostopalvelusopimukset ja niiden kustannukset?
- 4) Hyvinvointialueen kokousaineistoon toimittaman tiedon perusteella ”Pitkäaikaista ympärivuorokautista palveluasumista tuottavissa yksiköissä lähtökohtaisesti mitoitus on 0,63 huomioiden mm. poissaolot.” Onko tämä mitoitus toteutuma vai tavoite?

Hyvinvointialue totesi, että vammaispalveluhakemusten käsittelyajoissa ei ole pysytty täysimääräisesti lakisääteisissä määräaikoissa. Alue ilmoitti, että määräajassa on käsitelty 69,5 % hakemuksista ja 87,6 % päätöksistä. Useamman kerran viikossa tuettua asumista tarvitsevat vammaiset asiakkaat eivät saa palvelua tarpeensa mukaisesti, vaan nykyisin palvelua voidaan järjestää 1-2 krt/vko palvelua tarvitseville asiakkaille. Alueen näkemyksen mukaan lisähenkilöstöresursseja tarvittaisiin erityisesti tuetun asumisen kehittämiseen.

Alue kertoi työllistymistä tukevia palveluja järjestettävän yli lakisääteisen velvoitteen, koska tämä on taloudellisesti edullisempaa työtoiminnan järjestämiseen verrattuna. Puheenjohtajan kysymykseen kuntouttavan työtoiminnan palvelun tasosta alue totesi, että omaa palvelutuotantoa on järjestetty kustannusten hillitsemiseksi. Oman tuotannon osuus on kuitenkin pientä.

VM kiinnitti huomiota hyvinvointialueen vastausten tarkkuuteen, joiden osalta jatkokeskusteluja varten pyydettiin tarkentamaan tietoja siitä, miten ja milloin palvelut vaarantuvat.

Yhteenvetona puheenjohtaja totesi, että valtakunnallisten tilastojen ja esitettyjen aineistojen perusteella alueella järjestetään työikäisten sosiaalipalvelut sekä vammaisten henkilöiden ja ikäihmisten palvelut mallikkaasti. Alue panostaa kehittämistöimiin ja palvelurakenteen keventämiseen, ja kehittämistöimia on runsaasti. Alue noudattaa skenaario 3:sta, mutta siinä asetetut taloudelliset sopeuttamistavoitteet eivät ole alueen ilmoittaman mukaan toteutumassa. Alue on valmisteluryhmän keskustelussa tunnistanut palveluiden vaarantumisen riskejä tilanteessa, että suunniteltuja sopeutustoimia vietäisiin läpi eikä lisärahoitusta myönnettäisi. Valmisteluryhmässä on samanaikaisesti kuitenkin tunnistettu sopeuttamistöimia, joita alue olisi jo vuonna 2025 pystynyt tehokkaammin panemaan toimeen.

4. Valmisteluryhmän muistion tarkastelu

Todettiin, että valmisteluryhmän muistioluonnos on valmisteluryhmän Teams-kanavalla muistio-kansiossa. Muistiota on päivitetty pelastustoimea koskevalla tekstiosuudella. Puheenjohtaja kannusti valmisteluryhmän jäseniä tutustumaan muistion teksteihin ja kommentoimaan niitä.

5. Valmisteluryhmän työsuunnitelman vahvistaminen

Todettiin valmisteluryhmän työn etenemisaikataulu.

6. Muut esille tulevat asiat

Muita esille tulevia asioita ei ollut.

7. Seuraavan kokouksen pe 5.9.2025 klo 8–10.30 ajankohdan vahvistaminen

Seuraava kokous on perjantaina 5.9. Sen aiheena on hyvinvointialueen terveydenhuollon palvelut. Valmisteluryhmän seuraavien kahden kokouksen kokouksaikoja pidennetään kolmetuntisiksi. Seuraavan kokouksen ennakkokysymykset on toimitettu valmisteluryhmän Teams-kansioon 22.8.2025.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti hyvin sujuneesta kokouksesta ja päätti kokouksen klo 17.11.